

Maciej z Miechowa o błędach w postrzeganiu Sarmacji*, XVI w.

Wielu już pisarzy [...] w swoich traktatach i dziełach opisało świat, nie wspominając jednak nic o Sarmacjach, tak jakby one były nikomu nieznane. Ci zaś, którzy w swoich pismach i poematach starali się zostawić potomnym wzmiankę o Sarmacjach, [...] wyrażali się niejasno i niejako błędzili w ciemnościach. A jest już rzeczą nie do zniesienia, że zamieścili w tych opisach wiele zmyślonych opowiadań i baśni o rzeczach zupełnie nieistniejących. [...] Ale przecież i nowsi pisarze głoszą [...], że w tych północnych regionach znajdują się osławione Góry Alańskie, Hiperborejskie i Ryfejskie, z których mają wypływać nie mniej znane rzeki [...], jak Don, Dniepr i Boh oraz największa z tych rzek Wołga. [...] wszystko to jest niezgodne z prawdą [...]. My bowiem wiemy [...], że trzy wspomniane rzeki biorą swój początek na terytorium Państwa Moskiewskiego [...] i na terenie prawie równinnym. Dlatego to, aby takie i inne jeszcze rzeczy dotyczące Sarmacji opowiedzieć [...] w sposób zgodny z prawdą, mam zamiar napisać niniejszy traktat o dwu Sarmacjach.*

* Sarmacja – kraina opisana przez starożytnego geografa Ptolemeusza, znajdująca się według niego na ziemiach polskich, zamieszkała przez wojowniczy lud Sarmatów; od niego polska szlachta wywodziła swe pochodzenie

* Góry Alańskie, Hiperborejskie i Ryfejskie – legendarne góry opisane przez Ptolemeusza mające się znajdować w północno-zachodniej części Niziny Wschodnioeuropejskiej

Wiek XVI–XVIII w źródłach. Wybór tekstów źródłowych z propozycjami metodycznymi dla nauczycieli historii, studentów i uczniów, oprac. M. Sobańska-Bondaruk, S.B. Lenard, Warszawa: WN PWN, 1999, s. 208.

Praca z materiałem

- 1.** Ustal, kim był Maciej z Miechowa. Skorzystaj w tym celu z wiedzy pozaźródłowej.
- 2.** Podaj powody napisania przez Macieja z Miechowa traktatu o Sarmacji.
- 3.** Korzystając z wiedzy pozaźródłowej, wyjaśnij, kim byli Sarmaci.